

‘DE SITUATIE IS **EXTREEM**, DE ACTIES NIET’

Sinds 2020 is schrijver, journalist en feminist **Bregje Hofstede** (1988) betrokken bij Extinction Rebellion (XR). Ze was ook aanwezig bij de protesten op de A12. “Een orkest dat bleef doorspelen, ondanks de politiemegafoons die dreigden met het waterkanon, hoe symbolisch wil je het hebben?”

DOOR **MARLEEN HOGENDOORN**

Was het klimaat altijd al een belangrijk onderwerp voor je?
“Toen ik jong was heette dit topic ‘milieuvervuiling’. Dat klonk als plastic zakjes in de berm, dat was wel erg maar leek ook weer niet zo’n onoplosbaar probleem. Desondanks maakte ik me steeds meer zorgen om het klimaat en zag ik niks gebeuren om verschil te maken. In de hete zomer van 2018 kwam er ook in *mainstream* media meer besef van de klimaatverandering. Ik ben erover gaan lezen en ben me helemaal lam geschrokken. Hoe meer ik las, hoe meer ik dacht: het is nog veel, veel erger dan ik dacht. Het is doodeng als je weet hoe erg het is. Om iets te doen met het gevoel van machteloosheid heb ik me aangesloten bij Extinction Rebellion, eerst in Frankrijk, nu in Nederland. Als individu sta je machteloos, maar als burgerbeweging kan je een vuist maken. Ik heb een kind van twee. Nu al veroorzaakt de klimaatcrisis in het mondiale Zuiden hongersnoden, droogte, dodelijke stormen en branden, en voor de komende generaties wordt dat enkel nog erger: massale migratiestromen, grotere kansen op oorlog en instabiliteit over de hele linie. De houding van de overheid frustreert me zo erg.”

Ik ben opgegroeid met de slogan ‘Een beter klimaat begint bij jezelf’. Eigenlijk klopt dat niet, hè?

“Dat is pure volksverlakkerij. Het gaat om systeemverandering. Je kunt wel vegetarisch eten en havermelk drinken, maar dat heeft alleen maar zin als de machthebbers, de overheden en de grote bedrijven gaan veranderen. Er moet heel snel heel veel gebeuren. Het is gevaarlijk om mensen te wijzen op hun eigen verantwoordelijkheid. Natuurlijk hebben we allemaal iets van

verantwoordelijkheid, maar die is heel klein vergeleken met dat van overheden. Mark Rutte zei ‘Eigen schuld, dikke bult’ toen er een waterkanon werd ingezet bij de protesten op de A12. Hij verzaakt zijn plicht. Hij moet zorgen voor de toekomst van Nederland en faalt daarin. Hij trapt niet op de rem, maar op het gas. Per jaar gaat er dertig miljard aan subsidies naar de fossiele industrie. Zijn schuld, onze bult.”

Wat zou de overheid dan als eerste moeten doen?

“Die subsidies stoppen. Zolang dat niet gebeurt, blijft XR op de A12 terugkomen. Dat betekent ook: stoppen met het ontkennen van de noodsituatie. De overheid moet eerlijk zijn en hun verantwoordelijkheid nemen. Sommige mensen vinden dat het al te laat is, we overschrijden de anderhalve graad opwarming bijna zeker. Maar elke fractie van de

'IN MIJN EIGEN OMGEVING ZIE IK DAT VROUWEN ZICH EERDER ZORGEN MAKEN OM KLIMAAT EN ECOCIDE.'

decimaal telt en maakt ontzettend veel verschil voor mensen in het mondiale Zuiden en op termijn ook hier. Alle inzet is nog steeds zinvol.”

Wat zou je tegen klimaatminister Rob Jetten willen zeggen?

“Hoe wil je de geschiedenis in? Als de minister die moedig genoeg was om het nodige te doen of als de minister die het klimaat verzoop, en ons erbij? We wonen hier onder de zeespiegel.”

Lijkt iedereen zich nu te beseffen hoe erg het is gesteld met de klimaatverandering?

“Vanuit onze geïsoleerde huizen kunnen we denken: het valt wel mee. De supermarkten liggen vol, we hebben droge voeten en weinig bosbranden. In dit deel van de wereld is het relatief mild. Maar in het mondiale Zuiden vallen jaarlijks al talloze doden. Gelukkig blijkt uit polls dat de meerderheid van de mensen zich ook hier grote zorgen maakt.”

Hebben de media een rol in het brengen van dit nieuws?

“Absoluut. Ze kunnen een keuze maken door over de volgende verkiezing heen te kijken. Dit gaat over de toekomst van ons allemaal. We moeten ook de discussie erover normaliseren. Niet alleen dát je erover schrijft, maar ook hoe. Het is aantrekkelijk om klimaatactivisten weg te zetten als ‘milieu-wappies’. Zolang je het kunt hebben over de boodschapper, hoeft je het niet te hebben over de boodschap. Terwijl die boodschap van levensbelang is.”

Jij was aanwezig bij de laatste protesten op de A12. Hoe was dat?

“Heel lief en warm. Het voelde als een festival. Er liepen jonge kinderen, ouderen, ik zag een jonge moeder kolven op het asfalt. Een grote groep onbekende mensen, waarvan je weet dat ze op hun vrije dag hierheen komen met het risico gearresteerd te worden om zich in te zetten voor het klimaat. Het gaf me hoop. En dan een orkest dat bleef doorspelen, ondanks de politiemegafoons die dreigden met het waterkanon, hoe symbolisch wil je het hebben?”

Het was zo’n groot verschil tussen het optreden van de politie bij XR en de boerenprotesten.

“Het baart mij zorgen hoe hard de overheid ingrijpt bij vreedzame demonstraties. Hoe bereid ze lijken te zijn het demonstratierecht op de helling te zetten. Als je al wordt opgepakt voor het oproepen tot deelname aan een vreedzaam protest, dat vind ik heel griezelig.”

Jane Goodall noemde de acties extreem. Kan je je dat ergens voorstellen?

“Ik kan me voorstellen dat je het irritant vindt als je een stukje om moet rijden. Maar extreem? De situatie is extreem, de acties niet.”

Tijdens de Feminist March liep er een grote groep ecofeministen mee, een opkomende stroming binnen het feminisme. Is het

klimaat iets waar vrouwen zich meer zorgen om maken dan mannen?

“De crisis treft alle genders, en ik zie binnen XR geen disbalans. Maar dat het feminisme zich ermee bezighoudt, is logisch. In het mondiale Zuiden dragen vrouwen vaak het water of bewerken het land; zij krijgen als eerste te maken met de gevolgen. Als de sociale spanningen oplopen, zijn vrouwen en minderheden kwetsbaarder. In mijn eigen omgeving zie ik dat vrouwen zich eerder zorgen maken om klimaat en ecocide, en praktisch denken over toekomst van hun kinderen. Misschien omdat ‘zorgen voor toekomstige generaties’ traditioneel op hun bordje valt. Misschien omdat ‘de vrouw’ en ‘de natuur’ eeuwenlang symbolisch met elkaar zijn gelijkgesteld. En beide als vuil behandeld.”

'HET BAART MIJ ZORGEN HOE HARD DE OVERHEID INGRIJPT BIJ VREEDZAME DEMONSTRATIES.'

FOTO'S EVELINE VAN EGDOM

FOTO ALEXANDER D'HIET